

Su Sulat ni Pablo tu nga Getaw GALACIA

Mendadi, iin na pelumi sala di nga sinulat ni Pablo, su peneligan ni Isukristu. Piwitan dun ni Pablo su nga pikumpungan nu nga sakup ni Kristu ditug benwa Galacia. Ki Galacia kini, iini prubinsya nu gubirnu Roma ditug Asia, paingalan dun nemun Turkey. Kana' ni Pabloi miktindeg di nga pikumpungan dia, laak melauni kailalanan sug duma nu nga sakup dia. Su melaun sakup ni Isus dia nga pikumpungan dia Galacia kiin, kana' getaw Judea. Iini piwitanen ilan dun, pu' saba' duuni mikpetu'un dia gembagel gupia sayep. Pu' piktu'un nu nga mikpetu'un pu' subay dunutan nu getaw sug daan Palinta nu getaw Judea adun pulu' megawen. Sa' ma'antu, mibulugan su keganti' ni Isus di nga getaw. Su pegbaya' ni Pablo peneligan ni Isus, pingawa' dadema nu mikpetu'un di ma'nia. Su kesulaten kini, pigad ni Pablo di nga sakup dia nga pikumpungan dia Galacia pu' subay pemaagen nilan su nga mikpetu'un dig balus kiin muka' ndi' nilan belengen su kebeluy nilan di kedunut nilan tu Palinta. Tinitulu'en ilan dadema pu' su kebeluy nilan di Palinta, subay ndi' mpia baal sikawan nilan megdupang muka' mekesala'.

1 ¹⁻²Naan si Pablo, peneligan ni Isukristu, muka' sug lumaun mimated ngag dumau, suminulat ami diniu nga pikumpungan tu Megbebaya' diag benwa Galacia. Naa su kepeneligan ku, nda' pekpuun di getaw, nda' dadema pebian di getaw, pu' si Isukristui migenggat dinaan mbaal peneliganen, iin muka' su Gama'en Megbebaya' dadema, su mikpetubu' diniin puli' genat matay.

³Yamu Mingumpated, penenebiin ku tu Gama' ta Megbebaya' muka' tu Kaunutan ta si Isukristu, begayan amu niin tulung muka' pianan ginaa.

⁴Naa si Kristu, bigayen matayig lawasen, adun mekpedasun dinita tu nga sala' ta, adun peliuun daita dema niin di melaat betad nu nga kilawan nemun. Su kegbegayen dun, dinunutanen gupia su mauya'an nu Megbebaya', su pektemuyen ta muka' su Gama' ta. ⁵Naa su Megbebaya', gempia penalan muka' pegbesaan di nda'i gikteben! Amen.

Nda'idunig Lain Gempia Petenday

⁶Mendadi mekatag diniu, misebu'anu dun pu' nda' ma na maibeni kesakup niu, dayun meteliudan niu su Megbebaya', su migenggat diniu sumakup diniin pibian tu tulung ni Kristu. Pu' lumingay amu tu sala gukiten laung niu dun gempia petenday. ⁷Duun baig lain gempia petenday? Nda'idun. Laak iini sinulatu dun ini, pu' saba' duuni nga getaw mikpalangalang dig delendeman niu tu metuud, muka' mauya'an nilan pelinen nilan sia su Gempia Petenday mekatag di keganti' ni Kristu tug limbung ta. ⁸Laak taman talu' u diniu, bisan naan atawaka ki sesugu'en nu Megbebaya' getaw langit, sa' pinenggi' pegukitenen sia diniui pitenday laung niu gempia petenday sala dig daansama' pigukit nami diniu, naa, ukuman iin nu Megbebaya'! Mpiglak ditug linaw gapuy! ⁹Gandangu mitalu' muka' telu'en ku na puli', pia ta' taway dun, sa' ukitenen diniui gempia petenday sala dig daansama' dinawat niu, maukuman iin, mpiglak ditug linaw gapuy!

¹⁰Naa, mekpe'enal bau di getaw? Ndi' mesu'at, pu' mpauku mekpe'enal di nga getaw, mekpe'enal ditu Megbebaya' laak. Sa' mauya'an ku sia mekpe'enal di getaw, naa kana' nau sesugu'en ni Kristu.

Su Kebian nu Kepeneligan ni Pablo

¹¹Naa Mingumpated, ki Gempia Petenday ginukitu diniu, pesuun ku diniu pu' kana' kinilawan. ¹²Nda'i getaw migukit dun dinaan, nda' dadema pektu'un dinaan. Sinangkali' pa tanan, biwasan dinaan ni Isukristu.

¹³Naa, sug daansama' pigbetadu saanan ku pa dumunut tug betad nu nga getaw Judea mektamuy, midengeg na niu. Piglegetan ku pati' su nga sakup nu nga pikumpungan tu Megbebaya'. Gikteb nu megagau, piglaatan ku sia su nga pikumpungan kia. ¹⁴Pigiseg gupiai kedunutu tug betad nu getaw Judea, labaw pa dig danug dumau nga telepadu gidad. Pinemalan ku pektaltenay sug betad pingumbilin dinami nu nga ginepu'ay nami, labaw pa dig danug dumau.

¹⁵Pia ma'antu, su nda' pau pegigetaw, pinaasu nu Megbebaya' muka' inggatu niin mbaal pegwekilanen puun tu tulungen dinaan. Sa' miuya'an na nu Megbebaya' ¹⁶buasanen dinaan sug Bata'en, adun ukiten ku su Gempia Petenday mekatag dig Bata'en tu nga kana' getaw Judea, nda'i getaw midangepu. ¹⁷Nda' dau dema peditu Jerusalem adun dumangep tu nga miuna dinaan peneligan ni Kristu. Segaga, suminambutu ditug Arabia, dayun mipuli' u ditug lunsud Damasco. ¹⁸Su ketelu taunen, minangayu ditu Jerusalem, linaawan ku si Pedro muka' mingintuluganu dia niin taman sepulu' bu' lima gebii. ¹⁹Nda'ig lain peneligan ni Kristu minita'u, laak si Santiago su pated nu Kaunutan ta.

²⁰Naa, metuudi sinulatu, simbayan ku su Megbebaya' ndi'u megbalus.

²¹Naa genat nitu, midituunu ngag benwa dia Siria muka' dia Cilicia.

²²Su saanan ku meguliug di ngag benwa kia, nda' pau mailala nu nga sakup di nga pikumpungan diag benwa Judea. ²³Misuunan nilan laak su ginukit nu ngag duma pu' naan, su getaw daansama' migeleget dinilan, iin nai megukit di kekpetuud su gandingan sia peglaatan. ²⁴Kaas, pinalan nilan su Megbebaya' sekat dinaan.

Su Kenemba' dini Pablo nu ngag Duma Peneligan ni Kristu

2 ¹Tubus itu, bena' minayani sepulu' bu' paat taun, mipuli'u ditu Jerusalem, yami ni Bernabe. Pitendugu dadema dinami si Tito. ²Sinugu'u nu Megbebaya' meditu. Mendadi, bena' minateng ami ditu Jerusalem, miglumpuk ami nu nga kaunutan nu nga mikpetuud, yami ami da. Pigwaliu dayun dinilan su Gempia Petenday pegukiten ku di nga kana' getaw Judea, adun mesangu' nilan. Pu', sa' ndi' nilan mesangu', naa su pinggulaulau muka' su penggulaulaan ku pa nemun, nda' na siai gatagen! ³Gempantek su kesangu' nilan dun, pu' pia sug dumau si Tito, nda' nilan tegelay sirkunsisuay, bisan kana' iin getaw Judea. ^a ⁴Nda' sia metegel, laak duuni nga tautau samasakup ta, mauya'an nilan metu'usan sia si Tito. Daan nailan tautau suminalabuuk di pikumpungan ta, adun mesilangan nilan sug betad nu nga sakup kana' getaw Judea. Pu' su keliiu ta di gengkeman nu Palinta, miksekat di keksalabuuk ta dini Kristu Isus. Dagit su nga sagya sakup kia, mauya'an nilan mbalud naita puli' nu Palinta. ⁵Pelai, nda' nami buang mekpetuud dinilan pia selingka, adun ndi' nilan mpalin su metuud daan na pisuun diniu di Gempia Petenday. ⁶Naa, su ngag duma ta kiin inilala nga kaunutan nu nga suminakup, mitalu'u inilala pu' nda'ig labetu dun bisan ta' gelalay dun, pu' kana' meksekat di gelal nilani kemilang dinilan nu Megbebaya' metaas sa' gembaba'. Naa ki nga kaunutan kiin, nda'i medugang nilan di Gempia Petenday ginukitu. ⁷Sinangkali' pa tanan, misabut nilan pu' naani siligan nu Megbebaya' megukit Gempia Petenday ditu nga kana' getaw Judea, maa' danu kepesaligen dini Pedro megukit dun tu nga getaw Judea. ⁸Pu' sekat tu ginuung nu Megbebaya', mitendu'u peneliganen megukit tu nga kana' getaw Judea, maa' dadema nu ketendu' dini Pedro peneliganen megukit tu nga getaw Judea. ⁹Kaas si Santiago, si Pedro muka' si Juan, su nga inilala kaunutan di pikumpungan, sa' minita' na nilan pu' tinulungu nu Megbebaya', tilima' ami nilan. Minlamanu ilan dinami, tu'us pu' meksalabuuk ami dig baalen nami, yami ditu nga kana' getaw

^a **2:3** Sug betad sirkunsisu, tinitulu' nu Megbebaya' tu nga getaw Judea. Su gembata' laki, sa' walu endaw genat di kegigetawen, tebia' tuli'en, pu' guluganen, tu'us pu' getaw Judea, sa'itada getaw mektamuy tu Megbebaya'.

Judea muka' ilan tu nga getaw Judea. ¹⁰Daal dai pinengi nilan dinami pu' megabang ami di nga gempusuk dinilan. Misangu' nami ia, pu' iin dademai mauya'an nami gupia.

Si Pedro Tinitulu' ni Pablo diag Antioquia

¹¹Naa si Pedro, su keditunen Antioquia, pimaagu gupia di gedapan nu nga getaw, pu' gempantek, mikesayep. ¹²Ma'ninii sayepen. Su nda' pa dateng diag Antioquiai nga sinugu' ni Santiago, dumingan maan si Pedro di nga samasakup kana' getaw Judea. Laak dagid, sikna minateng su nga sinugu' kia, sumiway di nga kana' getaw Judea, nda' na salu dinilan maan, pu' mipiid di nga getaw meliag mekpesirkunsisu tu nga sakup kana' getaw Judea. ¹³Dayun sug duma sakup nga getaw Judea, mikpuun ilan meksitalaw, sampay si Bernabe, mitalin dadema di sayep. ¹⁴Mendadi, bena' minita'u pu' nda' na nilan legdengay dunutay su metuud mauyun tu Gempia Petenday, miktalu'u dini Pedro di gedapan nug launan nilan, "Naa, pia ya'ai getaw Judea, daansama' bileng mu sug betad nu nga getaw Judea. Naa sa' ma'antu, mauma dema pentegelen mu dayun su nga kana' getaw Judea pegbetaden nilan sug betad getaw Judea? Kana' lai mpia."

Su nga Getaw Judea Mesama di nga Kana' Getaw Judea, Megawen ilan sekat tu Kesalig nilan

¹⁵Metuud, genat tu kegigetaw nami, getaw Judea ami. Kana' ami maa' nu nga kana' getaw Judea piningalan dun nga mekesesala'. ¹⁶Laak dagid, misuunan ta pu' iini pemilangen dun nu Megbebaya'i getaw mekesuun, saba' nu kesaligen dini Isukristu, kana' nu kedunuten di Palinta. Yami dadema, suminalig ami dini Kristu Isus, adun peseksuden ami ni Kristu ditu Megbebaya' meksekat tu kesalig nami diniin, kana' nu kedunut nami tu Palinta. Pu' nda'i getaw mpeseksud ditu Megbebaya' saba' nu kedunuten tu Palinta. ¹⁷Naa, sa' mauya'an nami pemilangen ami nu Megbebaya' mekesuun meksekat tu keksalabuuk nami dini Kristu, ndi' ba metuud pemilangen ami dayun nu nga getaw Judea mikesala', pu' saba' tiliudan nami su kedunut nami tu Palinta? Guluganen ba ia pu' mibaluy ami mikesala' miksekat dini Kristu? Ndi' lai mesu'at! ¹⁸Pu' sa' lumingayu puli' ditu Palinta daansama' tiliudan ku, naa gempantek dayun pu' mimilasu, pu' ndi'u megela' medunutay. ¹⁹Kaas ki Palinta, kana' na pebaya'u dig lawasu, kaas ma'niin nau minatay di Palinta, adun metubu'u gusay mektamuy tu Megbebaya'. Ma'niin miksaliunungu dini Kristu kali' lensangay ditu kurus, ²⁰adun kana' na naani megbaya' dig lawasu, segaga si Kristui megbaya' dun, pu' megbebenwa na di ginau. Ki pigbetadu nemun, pegbetaden ku mikpuun tu kesaligu ditug Bata' nu Megbebaya', su mikpetail dinaan sampay minatay gumanti' di kepatayu.

21 Ndi' tu pengu'a'en su tulung dinaan nu Megbebaya' puun tu kepetailen dinaan, pu' sa' upama mpemilang nu Megbebaya' getaw mekesuun meksekat tu kedunuten tu Palinta, naa guluganen, mibulugan si Kristu matay.

Su Kesalig atawaka su Kedunut tu Palinta

3 1 Yamu nga getaw Galacia, metegas gupiai gulu niu! Pinluksadu na gupia ukitya dinu pu' si Isukristu, pinatay ditu kurus, laak dagid duun masi'i mikpetalin dinu tu metuud. 2 Naa, saaken ku dinu, mikenduta' mai kedawat niu tug Balakat nu Megbebaya'? Miksekat ba di tegel niu dumunut tu Palinta, atawaka tu kedengeg niu di Gempia Petenday mekatag dini Isukristu, muka' su kekpetuud niu diniin? Ndi' ba metuud, su kedengeg niu muka' su kekpetuud niu? 3 Yamu nga metegasi gulunen! Sa' mikpuun amu sumakup dini Kristu, pisalig niu kegawen dinu ditug Balakat nu Megbebaya'. Laak dagid nemun, iin na masi'i seligan niu, su tegel niu dumunut tu Palinta! 4 Naa, su ngag launan mibianan niu sikat tu kesakup niu, mibulugan ba laak? Nda! 5 Begayan bamu nu Megbebaya' Balakaten muka' pebaalen ba dinu su nga mekesalebu' ginuung saba' nu tegel niu di kedunut niu tu Palinta, atawaka saba' daan nu kedengeg niu di Gempia Petenday muka' su kekpetuud niu diniin? Nda'ig lain, su laak kekpetuud niu.

6 Naa pegdelendemen ta deli' si Abraham. Ndi' ba sinulat di Misulat Talu' nu Megbebaya' ma'nini'? "Si Abraham, mikpetuud ditu Megbebaya', kaas pimilang nu Megbebaya' mekesuun saba' nu kesaligen diniin." 7 Kaas, subay mesuunan niu pu' su nga getaw mekpetuud ditu Megbebaya', ilani mpemilang tantu saptu' ni Abraham, sabaya' su nga mektegel dumunut tu Palinta. 8 Pu' daan na sinulat di Misulat Talu' nu Megbebaya' pu' su nga getaw kana' getaw Judea, pemilangen nu Megbebaya' mekesuun meksekat tu kesalig nilan diniin. Ndi' ba daansama' inukit nu Megbebaya' dini Abraham su Gempia Petenday ma'nini'? "Sug launan bansa getaw di tibuukan benwa, pepianan ku meksekat dini'a." 9 Kaas, kumalenged mikpetuud si Abraham ditu tinalu' nu Megbebaya' muka' pipianan nu Megbebaya', su ngag launan getaw mekpetuud ditu Megbebaya', pepiananen maa' danu kepia dini Abraham.

10 Laak dagid, su nga getaw seligan nilan su tegel nilan dumunut tu Palinta adun megawen ilan, daan na inukuman nu Megbebaya' laga' na ginaa. Nda' ba sulat di Misulat Talu' nu Megbebaya', "Adin su getaw ndi'en gela'en petuuday su tiba'an sinulat di Palinta, ukuman nu Megbebaya' laga' na ginaanen." 11 Naa, gempantek nda'i getaw mpemilang nu Megbebaya' mekesuun meksekat tu tegelen dumunut tu Palinta. Gempantek, pu' sinulat di Misulat Talu' nu Megbebaya', "Adin su getaw pemilangen nu Megbebaya' mekesuun saba' nu kesaligen diniin,

malapen sug begu ketubu!'” ¹²Pidag pa tanan, su tegel nu getaw dumunut tu Palinta, nda'ig labeten tu kesaligen, pu' sa' duun siai getaw megela'en dunutay su nga tiba'an pinalinta, ndi'en kambat seligan si Isukristu. Ndi' ba sinulat dadema di Misulat Talu', “Adin su getaw, gela'enen dunutay su tiba'an pinalinta nu Megbebaya', malapeni ketubu' mikpuun ditu.”

¹³Naa, si Kristu, kagina mibiananen na su ginukuman dinita nu Megbebaya' laga' na ginaa sa' minatay dia kurus, likat ita niin di ginukuman dinita miksekat tu kemilas ta tu Palinta. Nda' ba mesulat di Misulat Talu'en ma'nini'? “Adin su tinambed di pasek muka' mikalempuyut dia, inukuman na nu Megbebaya'.” ¹⁴Iini likat ita dun ni Kristu adun su nga kana' getaw Judea, mesu'at mpeduma nailan di kepia pinasad nu Megbebaya' begay tu sapu' ni Abraham nga getaw Judea. Mesu'at saba' nu kesalig nilan dini Kristu Isus. Iin dademai likat ita niin dun adun begayan ita Balakat nu Megbebaya' daan na pinasaden begayen dinita saba' nu kesalig ta.

Salai Pinasad nu Megbebaya', Sala dademai Palinta

¹⁵Naa Mingumpated, malap ita penenggi'an dig betad kinilawan. Sa' upama duunig dua' tawan mitakena' su sabut nilan, dayun tinakesi'an nilan su sinulat dun, nda' dayuni mekelutas dun atawaka mekesumpat dun, ndi' ba? ¹⁶Naa, su nga pinasad nu Megbebaya' mekatag di kepianen di getaw, pisadanan dun si Abraham muka' su sapu'en. Nda' mesulat di sinulat kiin pu' “pisadanan su nga sapu'en,” guluganan melaun getaw. Iini misulat “su sapu'en,” guluganan sala tawan laak, si Kristu. ¹⁷Mendadi iini ma'anenen, inisun nu Megbebaya' si Abraham muka' pinasaden dun pu' penuudenen su kelaun sabut nilan. Bena' minayani paat gatus bu' telu pulu' taun, duun pelumi pinalintanen ditu nga sapu' ni Abraham, getaw Israel. Laak su kepalintanen dun, daansama' mitakena' sug bekna pisabuten kia, kaas nda' pengua'ay nu Palinta su sabut muka' nda' mbeleng dun su pinasaden. ¹⁸Pu' sa' upama begayan nu Megbebaya' su nga getaw saba' nu kedunut nilan tu Palintanen, kana' sekat tu kepasaden, ndi' ba? Sinangkali' pa tanan, iini bigayanen dun si Abraham, pu' saba' nu pinasaden.

¹⁹Naa sa' ma'antu, ta' ma dayuni pinalinta dun nu Megbebaya' ditu nga getaw Israel? Iin, midugang ditu pinasaden su Palinta, adun gempantek na melaat gupia su kemilas nu nga getaw ditu Megbebaya'. Pigdelendem nu Megbebaya' pu' su pinalintaneni megbaya' dinilan sampay mateng su sapu' ni Abraham pisadan nu Megbebaya', si Kristu. Naa, su kepalinta nu Megbebaya', pipalintanen di nga sesugu'enen getaw langit. Duun dademai getaw, si Moises, ma'niin miglekagun ditu Megbebaya' muka' tu nga getaw. ²⁰Laak dagid, ndi' na kambat duuni meglekagun dun sa' sala tawan laaki masad. Ki kepasad nu Megbebaya', nda'i meglekagun dun, minandeng masad su Megbebaya', salanen da.

Iini Mikpalinta dun su Megbebaya'

²¹Mendadi, iin bai guluganen ia, pu' su Palinta, kumuntra di nga pinasad nu Megbebaya'? Ndi' mesu'at, pu' sa' upama duuni pinalinta nu Megbebaya' pitenday di nga getaw, dayun sa' medunutan nilan sia gela', begayan dayun ketubu' nda'i tamanen su tiba'an getaw. Ma'antu mpemilang ilan sia nu Megbebaya' mekesuun meksekat tu kedunut nilan dun. ²²Sinangkali' pa tanan, nda' ba mesulat di Misulat Talu' nu Megbebaya' pu' su tiba'an getaw, binalud nug betad nilan mekesesala'? Kaas gempantek, su nga mekpetuud dini Isukristu, ilani begayan ketubu' nda'i tamanen puun tu pinasad muka' meksekat di kesalig nilan.

²³Laak dagid su nda' pa datengi gendaw pemilangen nu Megbebaya'i getaw mekesuun meksekat di kesaligen diniin, ma'niin ita binalud, pinikutan ita lelayun nu Palinta. Nda' ita mbeluy sampay biwasan na sug bian nu kesalig. ²⁴Kaas, ma'niin migingat muka' miktitulu' dinita su Palinta sampay minateng si Kristu, adun sa' mateng na, mpemilang ita nu Megbebaya' mekesuun saba' nu kesalig ta dini Kristu. ²⁵Naa nandaw, ki kesalig tai mpemilang nu Megbebaya' kekesuun ta, kaas kana' na nu Palintai megingat muka' mektitulu' dinita.

²⁶Ma'antu launan na niuig bata' nu Megbebaya', saba' nu kesalig niu ditug Bata'en, launan niui miksalabuuk dini Kristu Isus. ²⁷Mibunagan namu tubig sekat tu keksalabuuk niu dini Kristu, kaas mibaluy gasal niu su gasal ni Kristu. ²⁸Kaas dema, nda' nai pegbida'anen, ndi' na mpemilang sa' getaw Judea sa' su kana' getaw Judea, sa' gulipen, sa' su kana' gulipen, sa' libun, sa' sug laki, launan niui mesama saba' nu keksalabuuk niu dini Kristu Isus. ²⁹Mendadi, kagina piglegetawan namu ni Kristu, mibaal amu nga sapu' ni Abraham, kaas malap niu su ngag launan pinasad nu Megbebaya' begay tu nga sapu' ni Abraham.

4 ¹Naa, pebundasen ta sug yaga ta di sinulatu kini. Pinenggi' ki gembata' petengedan nu pusaka' nu gama'en. Sa' mbata' pa, mesama di gulipen, pia iin siai gapu' nug launan pimatang sampay lupa'. ²Su saanan kaika'ayen, duuni getaw metendu' megingat diniin muka' duun dademai getaw metendu' megbaya' dig launan gimunen sampay di gendaw tendu'en nu gama'en iin pemuseka'an. ³Naa ita, ma'niin daita dema, pu' begudiin, su nda' ta pa mesabut su metuud, sa'itada, ma'niin ita gembata' pa di kesabut ta tu metuud, gulipen ita nu nga ndi' maita' meguit di nga kilawan. ⁴Laak dagid, bena' minateng nai gendaw daan na tindu' nu Megbebaya', sinugu' nu Megbebaya' sug Bata'en lumusad dinig lumbang. Kig Bata'en, bena' midini, pigbata' nu gina'en kilawan, muka' mibagel dig dialem gengkeman nu Palinta nu nga getaw Judea. ⁵Miginetaw Judea iin, pu' adun lekatenen su nga pigbia'an nu Palinta, adun mbaal ita bata' nu Megbebaya', launan ta.

⁶Muka' kig Balakat nug Bata'en, sinugu' dadema iin nu Megbebaya' megbenwa dig delendeman ta, pu' adun pepentekenen dig delendeman niu pu' binata' amu nu Megbebaya', kig Balakaten miktalu' tu Megbebaya', "Ama', Gama' nami." ⁷Ma'antu diadia, kana'a na gulipen, pu' bata'a niin. Muka' pa padun, kagina bata'a niin, begayan ka pa nu Megbebaya' launan daan na pingandamen begayen tu ngag bata'en.

Su Kektagikul ni Pablo di nga Getaw Galacia

⁸Naa yamu, begudiin nda' niu pa sembatay su Megbebaya' muka' nda' niu iin pegbesaay, kaas gulipen pamu nu nga sagya diwata. ⁹Laak dagid nemun, suminambat namu tu Megbebaya'. Muka' labi pa, pu' suminambat su Megbebaya' diniu! Naa asal ma'antu, mauma dema luminingay amu puli' ditu nga ndi' maita' meguit tug dibabaw lumbang, su nda'ig balakaten muka' pegbaya'en? Mauma dema mauya'an niu mengulipen ilan diniu puli'? ¹⁰Pegbesaan niui nga gendaw. Sug duma gendaw, pegbesaan niu bulanbulan, sug duma sa' su masanen, sug duma tauntaun! ¹¹Mipati'u melibuleng diniu. Metuud ba nda'i gatagen su tiba'an pinggulaulau gabang diniu?

¹²Uu Mingumpated, penengiin ku diniu, penunggilingay na niau. Ndi' namu mekpebalud ditu Palinta. Ndi' ba metuud mingma'niin dau dema diniu, pu' kana' na Palintai megbaya' dinaan? Metuud lai. Naa begudiin, nda' niau pelaatay, segaga tinagikul niau gupia. ¹³Medelendem niu pu' sug bekna, iini mikelakayu dun megukitu diniu Gempia Petenday pu' saba' migladuu sinegayu dia niu. ¹⁴Pia milegenan amu dun sug leduun ku, nda' niau peksudi'ay, nda' niau pemilasay. Sinangkali' pa tanan, pinemba' niau, ma'niin nu kenemba' niu sia di sesugu'en nu Megbebaya' getaw langit, ma'niin nu kenemba' niu sia dini Kristu Isus. ¹⁵Naa begudiin, liliag amu gupia. Ta' ma, mauma dema kana' namu leliagen? Talu'u diniu, sa' sia misu'at, pia su nga mata niu, pisuk niu sia adun bigayan niau dun sia, saba' nug lelaat niu dinaan begudiin. ¹⁶Mendadi nemun, pemilangen ba niau pelum kuntra niu pu' saba' pinluksadu telu'ay diniu su metuud?

¹⁷Naa su ngag duma getaw kia mekpalin di Gempia Petenday, tagikulen amu nilan gupia, dagid su ketagikul nilan dun diniu, melaat. Iini tantu mauya'an nilan, teliudan niau, adun tagikulen niu ilan, mesama di ketagikul nilan diniu. ¹⁸Melengas da mekpetagikuli getaw di ngag dumanen sa' laak gempia dai mekpetagikul dun, ndi' ba? Metuud da gusay, kaas tagikulen ku amu, pia nda'u dia niu. ¹⁹Yamu ngag lepeng bata'u petailen ku gupia, milegenan nau puli', ma'niin da nug libun pegbata' saananen mesaitan gupia. Talu'u diniu melegenan pau gusay sampay di gendaw mengganget dig delendeman niu sug delendeman ni Kristu. ²⁰Mauya'an ku gupia dia nau niu sia nandaw, adun pesuun

ku diniu di tingegu gupia pu' gempia dai ginau diniu, kali' buus laung niu dun melaati ginau diniu, saba' nu pinluksadu telu'ay diniu kini. Melibulengu diniu gupia.

Penenggi'an si Agar muka' si Sara

²¹Naa, yamu nga mauya'anen pegbia'an ditu Palinta adun mekalap amu sia ketubu', duuni saaken ku diniu. Nda' ba niu pektalentenay su misulat di Palinta? ²²Misulat dia pu' si Abraham, duunig dua' tawan bata'en, lumbus laki. Su sala, gina'en su gulipen nu tunayan ni Abraham, si Agar. Ki sala pelum, gina'en su tunayan, kana' gulipen, si Sara. ²³Naa sug bata' nu gulipen, kegigetawen, maa' da nu kegigetaw nu nga kilawan. Dagit ki kegigetaw nug bata' nu kana' gulipen, iini mipenggulaula dun, pu' minuud su pinasad nu Megbebaya' di nga mekegulangan. ²⁴Naa ki ngag libun kini, malap ta dia penenggi'an dig dua' buuk sabut nu Megbebaya'. Ki sala sabut, damikian dun si Agar, pu' pinalinta nu Megbebaya' ditu ni Moises diag bentud Sinai. Su ngag bata' ni Agar, su kegigetaw nilan, daan nailan gulipen, mesama di ngag launan getaw pegbia'an nu Palinta. ²⁵Si Agar, damikian dadema dig bentud kiin Sinai diag benwa Arabia tanda' pinalintaan nu Megbebaya' su getaw. Damikian pa padun di syudad Jerusalem nemun, pu' miulipeni syudad kia sampay su nga kelaun getaw dun, miulipen nu Palinta. ²⁶Dagit su Jerusalem ndi' maita' pu' gasalen genat tu gekbus langit, damikian dun si Sara, pu' kana' gulipen, kaas iini gina' nug launan ta nga suminalig dini Kristu. Sa'itada sug bekna sabut, su pinasad nu Megbebaya' dini Abraham, damikian dun si Sara. ²⁷Ndi' ba sinulat di Misulat Talu' nu Megbebaya' ma'nini'?

“Ya'a libun nda'a mainsan mapet bata' mu, pegleliaga gupia!
 Ya'a pa libun nda' mu mainsan mbianay megbatik tian ka,
 sesakay mu gupia sug leliag mu!
 Iini meksasaka dun, pu' ya'a sug bileng nu sawa mu,
 melaun pa dunig bata' mu batul nug libun nda' belengay nu sawanen.”

²⁸Naa, yamu kepetedan ku, bata' namu nu Megbebaya' miksekat tu pinasaden maa' dadema ni Isaac. Pu' iin, miksekat su kegigetawen di pinasad nu Megbebaya' ditu gama'en si Abraham. ²⁹Dengantu, kig bata' ni Abraham miksekat tug Balakat nu Megbebaya' su kegigetawen, nda' ba peglegetay nu sala bata' ni Abraham, kinilawan laaki kegigetawen? Naa, mesama da nemun, ita, peglegetan naita dema nu nga gulipen nu Palinta. ³⁰Sinangkali' pa tanan, nda' ba mesulat di Misulat Talu' ma'nini'? “Kig libun kiin gulipen, pengutiday mu ilan nug bata'en, pu' kig bata'en kiin, ndi' mpeduma puseka'ay nug bata' nug libun kana' gulipen.” ³¹Kaas, yamu kepetedan ku, kana' ita nug bata' nug libun gulipen nu kedunut tu Palinta, segaga bata' ita nug libun kana' gulipen.

Ndi' niu Mbeleng su Kebeluy diniu nu Megbebaya'

5 ¹Naa mendadi, biluy naita ni Kristu di kedunut ta tu Palinta, adun kana' naita gulipen nu Palinta. Kaas, pekpetubud amu gupia, ndi' niu begay duuni mengulipen diniu puli' tu kedunut tu Palinta.

²Naa, yamu, pektalentenay niu ini. Duun diniui suminalig na ditug betad nu nga getaw Judea adun megawen ilan, kaas mekpesirkunsisu amu. Naan si Pablu, talu'u diniu sa' metu'usan amu ma'nia, guluganen, nda'i gatagen diniu su pinggulaula ni Kristu. ³Pegadu na puli' telu'ay diniu, adin su getaw mauya'anen metu'usan adun meginetaw getaw Judea, naa subay gela'enen dunutay su tibuuk Palinta. ⁴Yamu nga getaw mekpemilang amu sia tu Megbebaya' mekesuun amu sekat tu kedunut niu tu Palinta, sinangkali' pa tanan, pisuay niuig lawas niu dini Kristu muka' tiliudan niu su tinulung sia diniu nu Megbebaya'. ⁵Yami pelum, iini pedetengen nami gupia, pemilangen ami nu Megbebaya' mekesuun. Muka' saba' nu ginuung nug Balakat nu Megbebaya' pebian tu kesalig nami diniin, leliagen ami saanan nami megelat di kemilangan dun dinami. ⁶Pu' misuunan nami, sa' meksalabuuk naita dini Kristu Isus, mesama da sa' metu'usan ita getaw Judea sa' kana', nda'ig labeten tu kegawen ta. Iin sungkin gembageli pantagen su kesalig ta mekpalas di petailan ta di nga samataw ta.

⁷Naa yamu, begudiin melengasi kedunut niu tu metuud puun tu keksalabuuk niu dini Kristu. Dagid duun na masi'i getaw mikpetalin diniu tu kedunut niu tu metuud. Ta' mai gelalen iin? ⁸Ki kengmetuuden diniu, kana' puun tu Megbebaya' su migenggat diniu sumalig amu dun. ⁹Kaas peglengilam amu, pu' pia maika'i ketalin niu, ndi' maiben meseled dig delendeman niu. Ndi' ba penelu'en, laung, "Sa' duuni maika' petulin pan melamug di pan, ndi' maiben tumulini tibuuk pan." ¹⁰Pia ma'antu, naan, mituudanu dun pu' nda' pa niu teliuday su metuud tinitulu'u diniu. Muka' dema saba' nu keksalabuuk ta ditu Kaunutan ta, suminaligu pu' nda'ig lain sinangu' niu. Suminalig dau dema pu' su getaw mekpedua'dua' sia dig delendeman niu, pelebu'an iin nu Megbebaya'.

¹¹Laak dagid uu Mingumpated, naan kini, sa' metuud megukit pau daw subay tu'usani getaw adun megawen daw, ta' mai piglegetan pau dun? Sa' sia metuud ia, ki kegukitu di kepatay ni Kristu dia kurus, kana' sia mesamuk amu dun. ¹²Uy, mauya'an ku sia, ki nga mekpedua'dua' dig delendeman niu, ndi' nilan sirkunsisuun laakig lawas nilan, melengas sia, tebia', pekapun nilan dademai tibuuk lawas nilan!

¹³Naa yamu pa pagid, Mingumpated, inggat namu tu'u nu Megbebaya', adun beluyen amu niin dig launan migbalud diniu. Kagina biluy namu, ndi' niu mpia pesikaun su gayak niu mekegbaya' di ginaa niu sampay di pegbetaden niu. Segaga, kagina dinawat na niu su kepetail nu

Megbebaya', gempia namu mektinebangay puun tug linelaatay niu. ¹⁴Pu' ndi' ba mitingeb su tibuuk Palinta di sektaang talu' kini, "Petail mu dadema sug duma mu. Su kepetail mu diniin, pelepeng mu di kepetail mu dig lawas mu?" Mitingeb lai daan! ¹⁵Laak dagid, sa' meksinualay amu muka' mekagaw tindeg amu, ma'niin amu nu malig metetubu' megegebutay muka' megdedepa'ay amu, naa peglengilam amu, pu' buus metulagi keksalabuuk niu gupia.

Su Sengku' nug Balakat nu Megbebaya' muka' sug danu Kekinilawan

¹⁶Kaas, pektalentenay niu ini. Kig Balakat nu Megbebaya', pekpetuud amu diniin, buangen niu iin megbaya' dig delendeman niu muka' di pegbetaden niu. Ndi' niu dayun dunutani melaat gayak nu kekinilawan niu. ¹⁷Pu' su mauya'an nu kekinilawan tai memilas lelayun tu mauya'an nug Balakat nu Megbebaya'. Kig Balakat, kumuntra dadema lelayun di mauya'an kinilawan. Kagina miglelekuntra ilan dua', ndi' niu mpenggulaula su mauya'an niu penggulaulaay. ¹⁸Kaas sa' iini megagak diniu lelayun sug Balakat nu Megbebaya', kana' nu Palintai megbaya' diniu.

¹⁹Naa kig betad nu kekinilawan ta, gempantek gupia, ndi' ba? Ma'niinig betad nu nga getaw megbaya' pa dinilan su gayak nu kinilawan, megdusa, menggulaula mekepiidpiid sampay menlelaug. ²⁰Mektamuy dailan dema di ngag ledawan nu sanya diwata, mensaled ilan, meksininaay ilan, meksesualay ilan, mengimbegu ilan, meglipunget ilan sampay meglebaway ilan. Meksesuaway ilan pa pagid, ndi' ilan meksalabuuk, ²¹meksesigiay ilan, megbebulek ilan, meglekebibu ilan sampay ndai' taman nug dupangan nilan, muka' penggulaulaan nilanig lain gulaula ma'niai kelaaten. Laak yamu, pegadan ku amu puli' maa' danug daansama' pigadu diniu, adin su menggulaula ma'nia kia, ndi' mekesakup tu Keglekaunutan nu Megbebaya'.

²²Iin sungkini pegbetaden nu getaw megbaya' dun sug Balakat nu Megbebaya'. Mekpetail di nga samatawen, leliagen lelayun, mekpeseksud di ngag duma, mektigel lelayun di kelegenayen muka' kepeleget dun, melilelaaten, mekesuun gupia, meseligan tantu, ²³mesumaya', sampay metau megbena'bena' di gayaken. Ki pegbetaden kia, nda' benduay nu Palinta. ²⁴Muka' pa padun, su nga sakup ni Kristu Isus, pimalaw na nilan su kekinilawan nilan kampu' nu ngag launan melaat gayak, ma'niin linansang nilan sug daan lawas nilan ditu kurus. ²⁵Naa, kagina bigayan ita nug Balakat nu Megbebaya' ketubu' nda'i tamanen, subay pepegbaya' ta dadema diniin su pegbetaden ta. ²⁶Kaas subay ndi' ita mekpelabawlabaw, ndi' dadema ita melisualen muka' ndi' ita megegimbeguay.

Subay Mektinebangay su nga Sakup Meguit Kelegenay

6 ¹Naa Mingumpated, yamu nu ngag bigayan na Balakat nu Megbebaya', sa' upama duunig duma niu misuunan na niu pu'

gempelerget, peseksuden niu iin, pepeksikesuunen niu, laak dagid pengmaya'maya' niu titulu'ay. Muka' peglengilamay niu, kalukalu buus pegdaangan damu dema. ²Kaas, pektinebangay amu di nga kelegenay niu, pu' sa' ma'antu, medunutan niu gupia su palinta ni Kristu. ³Sa' duun diniug duma laungen dun iini metaas diniu, asa ndai' ketendanenen, melimbunganenig lawasen. ⁴Diadia, subay peksima'enenig pigbetaden. Sa' melengas, leliagen dun dayun sug daniin pigbetad muka' kana' sekata tu ketanggi'en tu pigbetad nug dumanen. ⁵Pu' ndi' ba metuud, saladua' subay ketendanenen sug daniin pigbetad?

⁶Laak su petu'unan talu' nu Megbebaya', subay emutanen su mekpetu'un dun puun tu gempia mialapen.

⁷Naa, ndi' niu peglimbungayig lawas niu, pu' nda'i getaw megaganen pegekalay su Megbebaya'. Sengku'aneni getaw lepeng gupia tu pimulanen. Sa'itada, pia ta' alanduni penggulaulaan nu getaw, lepeng gupiai sugda dun ditu gendaw pegindeg ditu gedapan nu Megbebaya'. ⁸Sa' penggulaulaan nu getaw su gayaken puun tu kekilawanen, iinig lepeng sugda dun, ndi' mengiktebi kepatayen. Sa' penggulaulaanen sungkin su mauya'an nug Balakat nu Megbebaya', iini malapen, su ketubu'en nda'i tamanen. ⁹Kaas ndi' ta mpia lukasan penggulaulaay su melengas, pu' sa' ndi' ta lukasan, duuni gendaw mateng, sengku'an ita gupia, sa'itada malap ta gupia su ginandam daan nu Megbebaya' gempia sugda dinita. ¹⁰Kaas dema, sa' duuni sikawan ta, gempia ta peksiba'an su nga samataw ta, labi na su nga samasakup ta dini Kristu.

Katapusan Pegad sampay Kenenabi

¹¹Naa, naan dai suminulat dun ini, bentayay pa daan niu, gembagel gupiai ngag letra sinulatu, kaas mailala niu pu' piksulat duni kemetu. ¹²Ki ngag duma niu tegelen amu nilan mekpesirkunsisu amu, meliag ilan mekpaita'ita' di nga getaw muka' mauya'an nilan mengangya'. Laak iini pinggulaula nilan dun adun ndi' ilan peglegetan saba' nu kekpetuud muka' kedunut nilan dini Kristu su minatay dia kurus. ¹³Pia su nga mitu'usan na, ndi' nilan megaga dunutay su Palinta, laak mauya'an nilan metu'usan amu, adun pengangya' nilan su kekpetuud niu dig betad nilan mektamuy. ¹⁴Sinangkali' pa tanan, danaan kini, iin laaki pegangya'u su kepatay nu Kaunutan ta si Isukristu dia kurus. Pu' puun tu kepatayen dia kurus, sug betad kekinilawan sampay su ngag launan gayak, nda'i gatagen dinaan, muka' naan, ndi' nau meliag dun. ¹⁵Mendadi, sa' metu'usani getaw pu' getaw Judea, sa' ndi', nda'ig labeten tu keglegawen dinita nu Megbebaya'. Iin sungkin gembageli pantagen, sa' binaal ita nu Megbebaya' begu bitang. ¹⁶Yamu nga mikpetuud pu' binaal naita nu Megbebaya' begu bitang kaas nga piglegetawan namu niin, sampay su nga getaw Judea suminakup dadema tantu ditu Megbebaya', penenebian

ku amu, begayan amu niin gela' gempia ginaa muka' pebianan amu niin lelaaten gebii gendaw.

¹⁷Naa katapusan talu'u diniu, subay nda'i getaw megleget dinaan pu' kana'u daw peneligan ni Kristu, pu' maita' di nga pali' dini na lawasu pu' naani sesugu'en ni Isus.

¹⁸Naa Mingumpated, penenebiin ku tu Kaunutan si Isukristu, begayan amu niin tulungen gebii gendaw.

Daal daitu.

Pablo